

Pert vesztett a Minority SafePack az EU Törvénysszéken

Az Európai Unió Törvénysszéke 2022. november 9-én elutasította a *Minority SafePack* szervezői által az Európai Bizottság 2021. januári közleménye ellen benyújtott keresetet. A bírói fórum helybenhagyta az Európai Bizottság nemzeti kisebbségvédelmi javaslatcsomag teljes egészét elutasító tavalyi döntését. Fontos csatát vesztett a *Minority SafePack*, de a küzdelem várhatóan tovább folytatódik a bírói és politikai fórumok előtt.

Amint arról tavaly beszámoltunk,¹ az Európai Bizottság 2021. január 14-én tette közzé a *Minority SafePack* nemzeti kisebbségvédelmi kezdeményezéssel kapcsolatos közleményét.² A brüsszeli testület teljes egészében elutasította a javaslatcsomagot, annak kilenc eleme közül egyik vonatkozásában sem indította meg az uniós jogalkotási eljárást. A Bizottság közleményében egyenként megvizsgálta a csomag részét képező kilenc javaslatot, és minden egyes rész vonatkozásában arra a következtetésre jutott, hogy a hatályos szabályozás megfelelő jogi keretet ad, ezért nem szükséges újabb jogi aktusok elfogadása.

A *Minority SafePack* szervezői 2021. március 24-én keresetet nyújtottak be az EU Törvénysszékhöz,³ amelyben az Európai Bizottság döntésének semmissé nyilvánítását kérték. A felperesek szerint az Európai Bizottság megsértette az indokolási kötelezettségét (formai hiba), illetve nyilvánvaló értékelési hibát követett el, amikor megtagadta, hogy a *Minority SafePack* kezdeményezést követően jogalkotási javaslatot fogadjon el (tartalmi hiba). Az ügyben a felperes szervezők oldalán Magyarország, az alperes Európai Bizottság oldalán pedig Görögország és Szlovákia avatkozott be.

A Törvénysszék 2022. november 9-én közzétett ítéletében megerősítette az Európai Bizottság közleményét, amellyel a brüsszeli testület teljes egészében elutasította a *Minority SafePack* javaslatcsomagban kért intézkedések

¹ TÁRNOK 2021.

² Európai Bizottság 2021.

³ Európai Unió Bírósága 2021.

megtételét.⁴ A Törvényszék arra a következtetésre jutott,⁵ hogy az EU által a regionális vagy kisebbségi nyelvek fontosságának hangsúlyozása, valamint a kulturális és nyelvi sokszínűség előmozdítása érdekében már megtett lépések elegendőek a kezdeményezés célkitűzéseinek eléréséhez.

A kereset első jogalapja az Európai Bizottság indokolási kötelezettségének elmulasztására irányult. A szervezői csoport értékelése szerint az Európai Bizottság a kilenc javaslat közül hét esetében nem tett eleget az indokolási kötelezettség követelményeinek, továbbá nem vette figyelembe és elmulasztotta megválaszolni a kezdeményezés képviselőinek szóbeli észrevételeit és magyarázatait, amelyek a Bizottsággal folytatott találkozón és az Európai Parlamentben tartott nyilvános meghallgatáson hangzottak el, illetve amelyeket írásban is benyújtottak a Bizottságnak.⁶

A Bizottság nem köteles jogalkotási aktusra irányuló javaslatot benyújtani egy sikeres európai polgári kezdeményezés nyomán (ezt az Európai Unió Bírósága is megerősítette az *Egy közülünk* kezdeményezés esetében,⁷ és a Törvényszék a mostani ítéletben is gyakran utal vissza erre az esetjog által is rögzített tételre), azonban minden esetben megfelelő indokolást kell nyújtania. Az ezzel kapcsolatos joggyakorlatot éppen a *Minority SafePack* nyilvántartásba vételének elutasításáról szóló peres eljárás keretén belül szolgáltatta a Törvényszék 2017-ben.⁸ Különbség azonban a két ügy között, hogy az első esetben a Bizottság egyáltalán nem adott indokolást arra vonatkozóan, hogy a javaslatcsomag mely elemeit ítéli nyilvánvalóan hatáskörön kívül esőnek, a mostani ügyben viszont megindokolta a döntését, amely azonban a szervezők szerint nem volt megfelelő annak nyilvánvaló hibái és hiányosságai miatt.

A Törvényszék szerint azonban az Európai Bizottság indokolása megfelelt az európai polgári kezdeményezésről szóló 2019/788 rendeletben, valamint az EUMSz 296. cikkében foglalt előírásoknak, így különösen a Bizottság érthetően és kellő alaposággal kifejtette azon jogi és politikai okokat, amelyek miatt a kezdeményezés elutasítása mellett döntött. A Törvényszék továbbá azt is leszögezte, hogy a Bizottságtól nem várható el, hogy közleményében

⁴ A Törvényszék 2022. szeptember 26-i határozata a Sophienwald kontra Zalto Glas (Sw Sophienwald) ügyben.

⁵ Európai Unió Bírósága 2022.

⁶ A *Minority SafePack* kezdeményezői bírósági eljárást indítottak az Európai Bizottság döntése ellen 2021.

⁷ A Bíróság 2019. december 19-i ítélete az European Citizens' Initiative One of Us kontra Európai Bizottság ügyben.

⁸ A Törvényszék 2017. február 3-i ítélete a Bürgerausschuss für die Bürgerinitiative Minority SafePack – one Million Signatures for Diversity in Europe kontra Európai Bizottság ügyben.

a kezdeményezéssel kapcsolatos valamennyi írásban vagy szóban tett észrevételre reagáljon.

A kereset második jogalapja szerint az Európai Bizottság értékelési (tartalmai) hibát vétett, amikor az egész javaslatcsomagot, különösen pedig az első (tanácsi ajánlás a kulturális és nyelvi sokszínűség védelméért), harmadik (nyelvi sokféleségi központ), hatodik (hontalanok és az uniós polgárok közötti egyenlő bánásmód) és nyolcadik (*geo-blocking* eltörlése) javaslatot elutasította. A Törvényszék e jogalap vizsgálata során érdemben vizsgálta a Bizottság e javaslatokra adott válaszait, és arra következtetésre jutott, hogy az Európai Bizottság nem vétett értékelési hibát, amikor elutasította ezeket a javaslatokat. A javaslatcsomag kilenc javaslatból állt, a Bizottság valamennyi javaslatot elutasította, de a szervezők csupán négy javaslat tekintetében fogalmaztak meg érveket alaptalan elutasításuk miatt.

A javaslatcsomag első eleme, a kulturális és nyelvi sokféleség védelméről szóló tanácsi ajánlás kapcsán a felperesek kifogásolták, hogy közleményében az Európai Bizottság részben arra hivatkozva utasította el a szervezők kérését, hogy az Európa Tanács keretén belül elfogadott Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európa Kartája (Nyelvi Karta) számos kötelezettséget megállapít, ami hozzájárul a szervezők céljainak az eléréséhez. A szervezők szerint az Európa Tanács dokumentumai nem részei az uniós jogi keretnek, így az ezekre hivatkozás nem elegendő. A Törvényszék ítélete értelmében azonban az a tény, hogy az Európai Unió nem részese ennek a szerződésnek, nem bizonyítja, hogy az Európai Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett volna el, mivel az EU rendszeresen hivatkozik erre a dokumentumra, bátorítja a tagállamokat annak aláírására, ezen pedig az sem változtat, hogy egyes tagállamok nem írták alá vagy ratifikálták ezt a szerződést.

Ehhez hasonló érvelést alkalmaz a Törvényszék a javaslatcsomag harmadik eleme, vagyis a nyelvi sokféleségi központ felállítása kapcsán. A megtámadott közleményben a Bizottság kifejtette, hogy az Európa Tanácsnak már van egy Élő Nyelvek Európai Központja (ECML), amelyet az Európai Bizottság támogat, és amellyel együttműködik, ennek fényében pedig indokolatlan a szervezők által javasolt központ felállítása. A Törvényszék szerint az Európa Tanács nyelvi központja által elvégzett tevékenységek alkalmasak arra, hogy hozzájáruljanak a szervezők által megfogalmazott célkitűzések érvényre juttatásához, különösen a regionális vagy kisebbségi nyelvek fontosságának tudatosításához.

A Törvényszék tehát mindkét javaslat tekintetében az Európa Tanács mint az Európai Uniótól független nemzetközi szervezet keretei között létrejött intézmények és szerződések létrehozására hivatkozott, és ennek okán utasította el

az uniós cselekvést. A bírói fórum szerint ezek a nemzetközi jogi szerződések úgy is képesek elérni a szervezők által kitűzött célokat az unióban, hogy azokhoz számos tagállam nem csatlakozott. A Nyelvi Kartát az EU tagállamai közül például nem írta alá Belgium, Bulgária, Észtország, Lettország, Litvánia, Görögország, Írország és Portugália, illetve aláírta, de nem ratifikálta Franciaország, Olaszország és Málta. Nem világos, hogy a Törvényszék mi alapján jutott arra a következtetésre, hogy a politikai jellegű hivatkozások a Nyelvi Karta létrejöttére miként képesek előmozdítani annak céljait azokban a tagállamokban, amely ekképpen jogi kötőerővel sem bír a nevezett államok vonatkozásában.

A javaslatcsomag hatodik eleme a hontalanok és uniós polgárok közti szinte egyenlő bánásmód biztosítása, amellyel a szervezők a baltikumi orosz ajkú és a vándorló életet folytató roma közösségek tagjainak helyzetét kívánták rendezni (e közösségek számos tagja egyetlen állampolgársággal sem rendelkezik). Az Európai Bizottság a megtámadott közleményben arra hivatkozott, hogy a hontalan személyek integrációja is az alapvetően harmadik országból származó, bevándorló személyek integrációjáról szóló *Cselekvési terv az integrációról és a befogadásról a 2021–2027-es időszakra* című dokumentum hatálya alá tartozik.⁹ Ezt erősítette meg a Törvényszék is, továbbá hozzátette, hogy az állandósult esetjog alapján az uniós polgári jogálláshoz kapcsolódó jogok nem terjeszthetők ki olyan személyekre, akik nem rendelkeznek valamely tagállam állampolgárságával.¹⁰ A tagállami állampolgárság biztosítása viszont nem uniós hatáskör, így e tekintetben a szervezőknek a hontalan személyek fent idézett cselekvési tervben előírányzott integrációján túlterjedő kérése nem megvalósítható.

A javaslatcsomag nyolcadik elemével a szervezők azt kívánták elérni, hogy az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló 2010/13/EU irányelv¹¹ módosításával biztosított legyen a szolgáltatásnyújtás és a tartalmak vételének szabadsága a nemzeti kisebbségek által lakott régiókban (*geo-blocking* eltörlése). Ítéletében a Törvényszék megerősítette, hogy a nevezett irányelv már rendezi ezt a helyzetet, ezért az Európai Bizottság helyesen ítélte meg, hogy az irányelv alkalmazásának ellenőrzése hozzájárulhat a különböző eredetű és nyelvű audiovizuális tartalomhoz való hozzáférés javításához, az irányelv további módosítására nincs szükség a szervezők céljainak eléréséhez.

⁹ Európai Bizottság 2020.

¹⁰ A Bíróság 2022. június 9-i ítélete a EP v. Préfet du Gers és Institut national de la statistique et des études économiques (INSEE) ügyben.

¹¹ Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv.

A döntés vélhetően nem jelenti az immár tíz évvel ezelőtt útjára indult *Minority SafePack* kezdeményezés végét. A szervezők nyilatkozata alapján jó eséllyel várható fellebbezés a Törvényszék ítélete ellen, így a jogi küzdelem a másodfokú Európai Unió Bíróságán folytatódhat.¹² Másrészt a szervezők igyekeznek a *Minority SafePack* javaslatait az egyes európai uniós és tagállami politikai fórumok napirendjén tartani. Ettől függetlenül azonban az ítélet jelentős veszteségként könyvelhető el a nemzeti kisebbségek európai uniós jog- és érdekérvényesítése szempontjából.

2022. november 14.

Felhasznált irodalom

- A Bíróság 2019. december 19-i ítélete az European Citizens' Initiative One of Us kontra Európai Bizottság ügyben. Online: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=221805&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=246777>
- A Bíróság 2022. június 9-i ítélete a EP v. Préfet du Gers és Institut national de la statistique et des études économiques (INSEE) ügyben. Online: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=260522&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=159470>
- A Minority SafePack kezdeményezői bírósági eljárást indítottak az Európai Bizottság döntése ellen. Vincze Loránt, 2021. március 24. Online: <https://vinczelorant.eu/hu/a-minority-safe-pack-kezdemenyezoi-birosagi-eljarast-inditottak-az-europai-bizottsag-dontese-ellen/>
- A Törvényszék 2017. február 3-i ítélete a Bürgerausschuss für die Bürgerinitiative Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe kontra Európai Bizottság ügyben. Online: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=187422&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=246949>
- A Törvényszék 2022. szeptember 26-i határozata a Sophienwald kontra Zalto Glas (Sw Sophienwald) ügyben. Online: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=268101&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=205965>
- Az Európai Parlament és a Tanács 2010/13/EU irányelve (2010. március 10.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv). Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010L0013&from=EN>
- Ellenünkben döntött a luxemburgi bíróság, de Vincze Loránt szerint tovább folytatódik a küzdelem az uniós kisebbségvédelemért. Ma7.sk, 2022. november 9. Online: <https://ma7.sk/aktualis/ellenunkben-dontott-a-luxemburgi-birosag-de-vince-lorant-szerint-tovabb-folytatodik-a>

¹² Ellenünkben döntött a luxemburgi bíróság, de Vincze Loránt szerint tovább folytatódik a küzdelem az uniós kisebbségvédelemért 2022.

- Európai Bizottság (2020): *A Bizottság COM(2020) 758 final közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának. Cselekvési Terv az integrációról és a befogadásról a 2021–2027-es időszakra*. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0758&from=EN>
- Európai Bizottság (2021): *A Bizottság C(2021)171 közleménye a „Minority SafePack – egymillió aláírás a sokszínű Európáért” elnevezésű európai polgári kezdeményezésről*. Online: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2021\)171&lang=hu](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2021)171&lang=hu)
- Európai Unió Bírósága (2021): *2021. március 24-én benyújtott kereset – Minority SafePack – egymillió aláírás az európai sokszínűségért kontra Bizottság*. Online: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=242293&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=205965>
- Európai Unió Bírósága (2022): *A Verwaltungsgericht Köln (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme a die Länderbahn GmbH DLB és mások kontra Német Szövetségi Köztársaság ügyben*. Online: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=268088&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=205965>
- TÁRNOK Balázs (2021): *Az Európai Bizottság lesöpörte az asztalról a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezést*. *Ludovika.hu*, 2021. január 15. Online: www.ludovika.hu/blog/ot-perc-europa-blog/2021/01/15/az-europai-bizottsag-lesoporte-az-asztalrol-a-minority-safepack-kisebbssegvedelmi-kezdemenyezest/